SVOBODA UKRAINIAN DAILY — СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 198. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 19, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ЖОВТНЯ, 1994. Ч. 198. РІК СІ

ЗАКІНЧИВСЯ ТРЕТІЙ ЕТАП ПЕРЕГОВОРІВ ДЕЛЕҐАЦІЙ УКРАЇНИ І РОСІЇ

Київ (Р. Р.).— Тут 12-го жовтня Українське Агентство Новин повідомило, що третій етеп переговорів між делегаціями України та Росії закінчився, але згоди не досягнуто з трьох важливих питань: подвійного громадянства, визначення статусу національних меншин та тексту параграфу про непорушність державних кордонів, де українська сторона наполягає на „визнанні" кордонів, а російська — на „повазі" кордонів.

Делегації дійшли до згоди при обговоренні питань вільного пересування людей і вантажів, формування торговельних відносин тощо.

Представник Міністерства Зовнішньо-Економічних Зв'язків з Росією Олександер Самодуров сказав, що „Україна не відлякуватиме Росію" високими „містечковими" податками за перевезення через її територію, і це характеризуватиме її як цивілізовану країну.

Олександер Чалий, який очолює договірно-правове управління Мінсістерства Закордонних Справ України сказав, що майбутній договір продемонстрував, що Росія є стратегічним партнером України.

Російський посол з особливих доручень Юрій Дубінін запевнив, що і в Росії „визріло розуміння того, яке важливе значення для обох країн мають двосторонні зв'язки.

Наступний етап переговорів відбудеться у Москві найближчими днями.

Відбудеться зустріч з лікарями

Ню Йорк. — Заходами референтури суспольної опіки при Окружній Управі Союзу Українок Америки та УЛТПЬА Відділу Ню Йорк — Ню Джерзі, тут в суботу, 22-го жовтня, о год. 11-ій ранку в домівці СУА, 108 Друга авеню, відбудеться зустріч лікарів-спеціялістів з громадянством.

Доповідатимуть: д-р Богдан Галібей — онколог, спеціяліст від лікування рака, говоритиме на тему „Як розпізнати початки недуги рака"; д-р Любомир Явний — кардіолог, спеціяліст від лікування недуг серця, доповідатиме на тему „Найновіші підходи до розуміння та методи лікування серцевої атаки". Лариса Маґун-Гурин, фармацевт, розкаже про „Неправильне й невідповідне уживання ліків у щоденному житті". Модератор — д-р Ігор Маґун.

Вийшло нове видання НТШ

Ню Йорк (НТШ). — Недавно вийшло друком унікальне видання п. з. „Збірник пам'яті Івана Зілинського (1879-1952): „Спроба реконструкції втраченого ювілейного збірника з 1939 р." за редакцією Юрія Шевельова, Олекси Горбача і Миколи Мушинки. Видання має 584 сторінки і коштує 30 дол.

Цей збірник був запляновний 1938 року, щоб появитися у 1939 році для відмічення 30-річчя наукової праці і 60 років життя видатного українського мовознавця, проф. східньо-слов'янських мов у Яґеллонському університеті, д-ра Івана Зілинського. Він був відомим славістом, спеціялістом фонетики і діялектології, і тому запрошено найвидатніших славістів Европи взяти участь. Відгукнулося багато науковців, які прислали статті, головно із мовознавства, як також і з літературознавства, серед них Філарет Колесса, Іларіон Свєнціцький, Марія Овчаренко, Ярослав Рудницький, Ярослав Гординський, як і 28 чужих науковців, таких як Тадеуш Мілевський, Макс Фасмер, Францішек Тіхий, Боріс Унбеґаун та інші. Воєнні події 1939 році не дозволили збірнику появитися. Із пізніше доповненими статтями разом було їх 54. Та пізніше деякі статті зовсім пропали. Тоді 1987 році Микола Мушинка почав їх розшукувати; йому вдалося віднайти 30 оригінальних статтей, 13 реконструюати, а 11 пропало без сліду.

Книжку можна замовляти в НТШ, 63 Четверта аве., Ню Йорк, Н. Й. 10003.

У Криму зформовано новий уряд

Симферопіль. — Тут у четвер, 13-го жовтня, Верховна Рада Автономної Республіки Крим зформувала коаліційний уряд автономії.

Новий прем'єр-міністер Криму Анатолій Франчук, який приступив до виконання своїх обов'язків 7-го жовтня, коли Євген Сабуров передав йому усі справи і побажав успіхів, представив нових членів уряду й запропонував проголосувати за них списком, оскільки їхні кандидатури вже попередньо обговорювалися у фракціях. Кримський парлямент проголосував за списком і затвердив п'ять віцеприм'єрів, сім міністрів і 14 голів державних комітетів кримського уряду. Віцепрем'єрами стали: Андрій Сенченко, Федір Снєгірьов, Аркадій Деміденко, Ігор Іваненко і Ільмі Умеров.

Депутат кримського парляменту і лідер комуністів Леонід Грач висловили протест з приводу обрання „Уряду оптовиків". Грач сказав, що комуністи мають намір очолити рух за референдум з приводу довір'я парляментові Криму. Про такий референдум мріє і кримський президент Юрій Мєшков.

На пресовій конференції А. Франчук сказав журналістам, що наведені попереднім віцепрем'єром Є. Сабуровим у його звіті факти і цифри про підготову до зими не відповідають дійсності. Тепер фахівці вивчають справжню картину.

Соціялісти не хочуть згоди

Київ (Р. Р.), — тут у суботу, 15-го жовтня, вібулася звітно-виборча конференція Соціялістичної Партії України. Секретар міської організації Олександер Божко у своїй доповіді зауважив, що соціялісти невдоволені „кучмівським режимом", який нав'язує державну згоду між політичними об'єднаннями та Урядом. На їх думку, Президент прагне встановити авторитарний режим, диктатуру буржуазії. І цей громадський мир „є ілюзією і оманою для трудівників". А завдання партії — ліквідація диктатури буржуазії. Соціялісти висловили свою опозицію до виконавчої влади і ні про яку злагоду „не може бути й мови".

Доповідь Президента Л. Кучми соціялісти назвали „буржуазною програмою".

Харків'яни домагаються двомовности

Харків. — У четвер, 13-го жовтня, група працівникіц Українського Інституту Соціяльно-Економічного Моделювання (УІС-ЕМ) надіслала Президентові України проєкт указу щодо впорядкування „закону про мови", який має забезпечити права громадян на самовизначення.

Вісім пунктів проєкту фактично затверджують офіційну двомовність, з огляду на „природні історичні традиції", які дозволяють визначити як рівноправні російську і українську моби на території України.

Документацію пропонується вести двома мовами. Навчальні заклади самі мають визначити, яка мова пануватиме в їхніх закладах. Те ж саме пропонується і засобам масової інформації. Один з пунктів проєкту передбачає заборону персональної „диференціації громадян за національною ознакою в будь-яких документах". В анкетних документах пропонується не передбачати питань щодо національности.

Партія демократів обвинувачує лівих

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 17-го жовтня, київська міська організація Партії Демократичного Відродження України оприлюднила заяву, у якій висловила глибоке занепокоєння реваншистськими тенденціями у „лівих" фракціях Верховної Ради України. Намагання скасувати заборону діяльности КПСС-КПУ, винної в загибелі мільйонів українських громадян, спроби ініціювати перегляд атрибутів і символів держави, на думку авторів заяви, здатні лише дестабілізувати ситуацію в Україні, поставити її на межу остаточного краху.

ПДВУ висловила рішучий протест згаданим діям комуністів та соціялістів і закликала усі демократичні сили підтримати прогресивні положення доповіді Президента України Леоніда Кучми, скеровані на глибокі реформи в усіх галузях суспільного життя.

Великобританія і Арґентина також готові післати військо у Перську затоку

Лондон. — Щонайменше 14 британських військово-транспортних літаків „Геркулес" готові до відлету в Кувайт. Вони повезуть туди військове спорядження і нові залоги для літаків-розвідників „Торнейдо". У Кувайт також поїдуть англійські морські піхотинці і будуть там до закінчення нової кризи в реґіоні.

У випадку нового конфлікту між Іраком і Кувайтом в Перську затоку пішле свої війська й Арґентина. Про це повідомив президент країни Карльос Менем. Він нагадав, що два арґентинські військові кораблі брали участь в операції „Буря в пустелі" на боці багатонаціональних антисаддамівських сил.

УВІЙШОВ В ЖИТТЯ НОВИЙ ЗАКОН ПРО СТАТУС ІМІҐРАНТА

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Як інформує адвокат від іміґраційних справ з Філядельфії Андрій Міхняк в (Українському Тижневику) з 16-го жовтня, президент Билл Клінтон підписав 26-го серпня закон, який увійшов в життя 1-го жовтня, у справі здобуття іміґраційної візи — „зеленої картки" на терені ЗСА. Досі таку візу могли отримати лише ці особи, що мали важну тимчасову візу для неіміґрантів, за виїмком тих, що мають в ЗСА близьких членів родини, або які отримали азиль в ЗСА. Всі інші мусіли старатися про таку візу в американських консулятах своїх батьківщин. Це вимагало довгого часу і великої витрати гроша і зустрічалося часто із відмовою американських консулятів видати таку візу на постійне перебування, а часом коли йдеться про особи, що є побоpовому віці, відома була від країн походження, де внесокдавець мав відслужити свій час у війську.

Усі ті труднощі особливо відчувають іміґранти з України, зокрема через поставу до них американських консулятів, але і українських властей, що не хочуть давати дозволу на виїзд.

Новий закон, що саме увійшов в життя все це зміняє. Відтепер усі ці, що хочуть залишитися в ЗСА, можуть злеґалізувати своє тут перебування і здобути іміґраційну візу тут на місці, після оплати і біля 750 дол. в Службі іміґрації і натуралізації. Таку візу внескодавець може дістати негайно, після відповідних паперів і всіх потрібних вимог. Особи, яким можна доказати ґеноцид, або кримінальний злочин, або членство в тоталітарній організації, не можуть бути прийняті для тих, що мають нижче 17 років життя. Ті громадяни інших країн, що таки старатимуться про іміґраційну візу в американських консулятах своїх держав, не можуть цього робити 90 після виїзду із ЗСА. Новий закон буде важний лише три роки, значить до 1-го жовтня 1997 року, хіба, що буде змінений Конґресом ЗСА.

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ ТА МУЗИКИ

Нюарк, Н. Дж. — Тут у суботу, 22-го жовтня, о год. 7-ій вечора в залі української католицької церкви св. Івана Хрестителя відбудеться вечір поезії та музики „Леся Українка в піснях і творчості". Програму вечора виконують Світлана Ватаманюк — драматична актриса, Надія Петренко-Матвійчук — співачка та Світлана Глух — концертмайстер.

Вечір влаштовує Комітет Допомоги Україні Північного Ню Джерзі.

ЗАХІД НЕҐАТИВНО НАСТАВЛЕНИЙ ДО РОСІЙСЬКО-ІРАКСЬКОГО ПЛЯНУ ПРИМИРЕННЯ

Ню Йорк. — Представники Росії повідомили в ООН, що російському міністрові закордонних справ Андрею Козиреву вдалося схилити Саддама Гусейна до поступок. Вони полягають у тому, що Ірак визнає існування Кувайту у межах, встановлених міжнародною демаркаційною комісією, а натомість Рада безпеки ООН скасує санкції проти Іраку, в тому числі ембарґо на торгівлю нафтою. Найближчими днями проєкт цієї угоди нібито має бути поданий на розгляд Ради безпеки.

Російсько-іракське комюніке, прийняте під час візити міністра А. Козирєва у Багдад, викликало гостру критику з боку західніх країн. Бо, поперше, нічого нового Ірак, властиво, не проголосив, він і раніше погоджувався визнати Кувайт заради скасування санкцій. Подруге, справа є складніша, ніж тільки визнання кувайтських кордонів. Ірак, як відомо, зобов'язаний повернути назад награбовані в Кувайті багатства і докладно поінформувати про долю кувайтців, котрі пропали безвісти під час іракської окупації 1990 року.

Росія ж, як трактують її ініціятиву політики і політичні експерти, дає можливість Іракові перетворити санкції у предмет торгів. З цього приводу міністер закордонних справ Великобританії Даґлас Герд сказав, що нема сенсу заохочувати диктатора в той самий час, як він кидає черговий брутальний виклик міжнародній спільноті.

Секретар департаменту оборони ЗСА Віллям Перрі, покликуючись на дані американської військовії розвідки, ствердив, що всупереч обіцянкам відвести своє військо від кордону з Кувайтом, Ірак набагато більше формацій стягнув сюди, ніж відтягнув. Крім того, у Базрі С. Гуссейн зібрав 50,000 вояків, готових до бойових дій проти шіїтів, що мешкають на іракському півдні. Все це робить доцільною американську військову присутність у реґіоні.

В. Перрі також запевнив, що ЗСА подадуть на розгляд у Раду безпеки пропозицію щодо відповідних бойових дій альянтських військ у випадку очевидної загрози іракського вторгнення в Кувайт. Мова йде про те, що як тільки іракські формації наблизяться до кувайтського кордону на занадто близьку відстань то щодо них відразу будуть застосовані удари з повітря.

Особливу точку зору щодо подій в реґіоні Перської затоки висловила Франція. Її військовий міністер Франсуа Леотар, подібно як тепер робить і неуспішний кандидат на президента Росс Перро, звинуватив Білий Дім в тому, нібито той, діючи у Перській затоці, насправді робить це задля внутрішньополітичних цілей.

Представник ЗСА в ООН Меделин Олбрайт відкинула ці звинувачення французького міністра як такі, що „не мають у собі ні краплі правди". „Париж ще раз засвідчив, що [illegible] стосунків з Багдадом і тому намагається задобрити агресора" — підкреслила М. Олбрайт. Річ у тому, що осібне наставлення Франції спричинене економічними інтересами країни в цьому реґіоні. Ірак заборгував французьким компаніям до 5 біл дол. Тепер Франція сподівається, що після скасування ембарґа на продаж іракської нафти дістане від Іраку свої гроші.

В Києві відбулася міжнародна конференція з проблем боротьби зі злочинністю

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. Кузьмович». — Повернувшись із дуже успішної конференції з проблем боротьби з організованою злочинністю і наркобизнесом, що її влаштувало в Києві Міністерство Внутрішніх Справ України враз із Асоціяцією Поліційних Старшин Українського Походження в ЗСА, полковник Ігор Раковський поінформував нас в редакції „Свободи" про перебіг та значення цієї конференції.

Президія міжнародної конференції боротьби з організованою злочинністю у Києві (зліва): В. Луців, І. Раковський, А. Дурбак, М. Негода.

Він представив нам гарно видану програму конференції, що тривала від 16-го до 19-го серпня, як також список учасників із 36 держав. Справді, не хочеться вірити, що ця конференція збудила таке широке зацікавлення, але бо і її тема була аж надто актуальна для цілого світу, якого уряд та поліційні чинники зрозуміли, що тільки спільною акцією зможуть побороти мафію та інших зорганізованих злочинців, які тепер поширили свою діяльність і не знають ні границь, ні страху.

На підставі списка, що його залишив полк. І. Раковський, у конференції взяли участь представники таких держав: Австрії, Азербайджану, Арґентини, Бельгії, Білорусі, Болгарії, Великобританії, Вірменії, Грузії, Єгипту, Ізраїля, Казахстану, Канади, Киргизстану, Латвії, Литви, Молдови, Голляндії, Німеччини, Польщі, Росії, Словаччини, ЗСА, Таджикістану, Туркменістану, Мадярщини, Узбекістану, України, Фінляндії, Чехії, Швеції і Ради Европи.

Цей імпозантний список учасників держав доповнює довга листа учасників України, яка, як господар цієї конференції, дала справді багато зусилля і доброї волі, щоб наради випали успішно. Доказом того є рішення , що друга конференція відбудеться також у Києві.

Ініціятиву і організаційну поміч дала в першу чергу Асоціяція Поліційних Старшин Українського Походження в ЗСА, а пастор Ярослав

(Закінчення на стор. 3)

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ КЛК

Керґонксон, Н. Й. — Тут на прегарній посілости Українського Народного Союзу Союзівці в суботу, 22-го, та в неділю, 23-го жовтня, відбудеться традиційна осіння товариська зустріч, яку влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб — Ню Йорк. В програмі: тенісові змагання — деблі та індивідуальні ігри, бенкет — вечірка. У справі замовлення нічлігу та участи у бенкеті треба звертатися до Управи Союзівки, телефонуючи на число (914) 626-5641 і покликатися на КЛК.

У СВІТІ

РІШЕННЯ НОРВЕЗЬКОГО Нобелівського комітету признати нагороду миру, нарівні з ізраїльськими лідерами Іцаком Рабіном і Шімоном Перезом, також голові Палестинської визвольної організації Ясірові Арафатові викликало гострі суперечки. Член Нобелівського комітету Каяре Крістіянсен у знак протесту навіть зрезигнував зі свого становища. А Меїр Гаєр з дослідчого Центру Сімона Візенталя сказав, що „нагороди миру признаються так леґко, що коли б Саддам Гуссейн сьогодні розпочав переговори з Кувайтом, то завтра він уже дістав би нагороду Нобеля". Сам Я. Арафат сприйняв вістку про нагороду скромно і гідно, підкресливши, що „вона належить всьому палестинському народові, який так довго страждав".

ПІД САРАЄВОМ відновилися жорстокі бої між формаціями боснійських сербів і боснійських мусулман. Після того, як мусулманам вдалося безперешкодно перейти контрольовану військам ООН „зону безпеки"в районі Бєлашніци, вони значно потіснили сербів, відвоювавши 50 квадратних кілометрів території.

„УРЯД ЯПОНІЇ ніколи не погодиться з ідеєю створення вільної економічної зони на Південних Курилах, якщо в основі цієї ідеї лежатиме російська юрисдикція на ці острови",— заявив на пресовій конференції в Токіо генеральний секретар японського кабінету міністрів Кодзо Іґараші. Ця його заява була відповіддю на газетні повідомлення про те, що Росія запропонувала японцям взяти участь у створенні на Південних Курилах вільної економічної зони. Японія вважає ці острови своїми північними територіями, які в 1945 році незаконно окупував СССР.

ФЕДЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА Швайцарії звернулася до президентів великих банків країни з проханням розкрити для перевірки конта декількох десятків осіб, яких підозрівають у зв'язках з мафією і відмиванні грошей, одержаних від підпільного наркобизнесу. Покищо жоден з 30 банків не відгукнувся на цю просьбу, обстоюючи „священний" принцип таємниці вкладів, завдяки якому швайцарські банки набули репутації надійних. Прокуратура не має наміру відступити, покликуючись на нове законодавство, яке полегшує правоохоронним органам шлях до інформації щодо нечесно нажитих багатств. Законність прокуриторського запиту вже підтвердив федеральний суд Швайцарії.

ЗА ОСТАННІ 12 місяців Альжир залишили щонайменше 6,000 французів. Про це повідомив міністер закордонних справ Франції Ален Жюппе, виступаючи в парляменті. Він проголосив заходи, які уряд застосує, щоб допомогти французам виїхати з Альжиру, у зв'язку з кампанією терору, спрямованою проти всіх чужинців. За цей рік ісламські бойовики вже вбили в Альжирі 19 французів.

В АМЕРИЦІ

ПОНЯТТЯ ТОГО, ЩО ТЕПЕР американці працюють більше за менші гроші є загально прийнятим фактом в цілій країні. Від того й пішло твердження, що з оновленням американської економіки, фірми не спроможні робітникам платити ними вимагані ставки заробітної платні. Одначе, базуючись на нових статистичних даних, економісти вказують, що так воно не є в дійсності, бо більшість із понад п'ятн мільйонів нових місць праці, створених впродовж двох з половиною років, є в ділянках більш платних заробітків, а не менших, як в це без будь-яких підстав вірить американська громадськість.

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА фірма Дженерал Електрік договорилася з фірмою Пейн Веббер Ґруп, що спеціялізується у посередницьких біржових діях про продаж Кіддер, Пібаді та компанії за приблизну ціну 670 міл. дол. акцій. Якщо все відбудеться згідно з плянами, то ця трансакція створить четверту з черги найбільшу брокерську фірму в ЗСА, але також закінчиться з тим діяльність одної з найстарших банково-інвестиційних фірм у країні, що її засновано ще у 1865 році. Аналітики кажуть, що Дженерал Електрік із заключенням цього продажу позбудеться одного із своїх незаробіткових інсвестицій Кідеддер, Пібоді. яку закуплено у 1986 році за 600 міл. дол.

ХОЧА КЕРІВНИКИ републіканської партії заплянували заплянували стратегію виборчої кампанії для членів, які цього року беруть участь у виборах, де підкреслюється славні дні президентури Роналда Реґена, атакування Билла Клінтона, вимивання будь-яких клопітливих громадських питань і більший консерватизм, то більшість кандидатів цього зовсім не бере під увагу. Натомість кандидати обрали свої власні напрямні, які у більшості базуються на атакуванні невдалої політики президента Б. Клінтона, його лібералізму та відродження боротьби за зменшення податків і оновлення американських підставових вартостей.

ЧИМ РАЗ ГОЛОСНІШЕ чути критику та сумніви про те, чи спроможні ЗСА вести війну в двох реґіонах, віддалених на далекі відстані, як Гаїті та Кувайт. Не питання тут про зброю, військо чи їх спроможність, але постають сумніви чи постачання потрібної зброї, війська та іншого воєнного обладнання є настільки потужними, щоб дати раду довезти все потрібне, в той самий час в Гаїті та Кувайт. Елліот Лоґен, професор Школи міжнародних студій при університеті Джона Гопкінса, підкреслив, що „логічно цього зробити не можливо".

ДВА ОКРЕМІ ДОСЛІДИ виказали, що високі дози ліку гепарін, що його лікарі приписують тим, які хворіють на серце, є небезпечними, бо можуть спричинити параліч або [illegible] у мозку. Одначе низькі дози цього ліку згідно з [illegible] дослідами є корисними у лікуванні, зокрема спільно з ліками для розрідження крови. Згадані досліди проведено у 365 лікарнях ЗСА та 12 інших країнах і саме на їх підставі зроблено ці заключення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Новий рід злочинів в Америці

В Америці настав новий рід масових злочинів: теризування і вбивання свідків прокуратури на судових процесах різних злочинців. Коли навіть живий свідок якогось злочину зізнав на поліції, що він бачив таке-то й обтяжив арештованого злочинця, на судовій розправі він „не пам'ятає", „зізнавав на поліції збентежений і під примусом", „не знає нічого". Таке діється у різних американських містах від Ню Йорку на сході по Лос Анджелесу на заході.

Люди є застрашені, бо свояки чи приятелі арештованих злочинців тероризують свідків, погрожують, що за шкідливі для арештованих зізнання пімстяться на свідках або на їх дітях і ставлять чесних людей, свідків, перед альтернативою: співпрацювати з прокуратором в ім'я принципу справедливости і громадянського обов'язку служити державному апаратові, чи вмити руки, щоб не наразити себе і членів своєї родини на жорстоку пімсту покараного злочинця.

Можна зрозуміти людей, які цілком випадково стали свідками поважного злочину та не хочуть „бути причетними" до тієї справи, щоб не впасти жертвою пімсти і не наразити на таку пімсту своїх дітей чи інших членів родини. Обіцювана таким свідкам поліційна охорона — це дуже сумнівна охорона, бо злочинець завжди знайде час і нагоду, щоби пімститися без уваги на „охорону". Але апарат судочинства в Америці опинився у поважному клопоті. Настала така поважна проблема, що „Ню Йорк Таймс" з 7-го жовтня ц.р. присвятив тій справі окрему статтю. В Америці існує принцип: кожний є невинний, поки суд не признає його винуватим. Тероризування свідків довело до масового явища, що „невинними" стають найбільшаноторійні злочинці, бо нема наявного доказу їхньої провини, а лава присяжних може проголосити підсудного винуватим тільки тоді, коли не має сумніву щодо його вини.

Пригадується прецедент з-поза якого вже півсторіччя часу прогібіції в Америці. Центром тодішнього злочинства стало Чикаго і хоч поліція, прокуратура і всі чесні люди знали, що голова тодішнього зорганізованого злочинного світу Ел Копон має на своїх руках кров десятка невинних осіб, не можна було засудити його, бо не було ніякого свідка — кожний свідок або гинув перед судовою розправою, або „забув" і „нічого не знає". Врешті Е. Копона засудили за неплаченя податків.

Ми тут дивуємося і ремствуємо, що в Україні є хабарництво і злочинність. Власники телевірозів (є їх десятки мільйонів) знають, що більшу частину програм усіх станцій на всіх каналах заповнює тематика злочинства. В одному Ню Йорку щоденно проголошують звітодавці — згинуло від пострілів на вулицях у цьому році понад 600 осіб. А посадником Ню Йорку став колишній прокуратор, людина енергійна і шефом поліції став заслужений фахівець, який дав себе пізнати, як успішний ворог злочинства у Бостоні. Все одно арештовано недавно кількох поліціянтів у Ню Йорку, між ними і поліційних старшин, які брали хабарі від продавців наркотиків та дивилися крізь пальці на той злочинний торг, — арештували кількох членів Шкільної ради за обман і крадіж сотень тисяч долярів при закупах різних приладів і потрібних школярам приборів. Злодійство, хабарництво і злочинне вбивство стали щоденним „звичаєм" в Америці, а Конгрес поборює те явище створюванням труднощів при отримуванні поліційного дозволу на купно пістолі. Тепер у передвиборчій кампанії суперник довголітнього губернатора великого Нюйоркського стейту орудує головним аргументом, що губернатор Маріо Квомо уже 5 разів зголосив своє „вето" проти схваленої стейтовою асамблеєю кари смерти. Злочинство родиться здебільша на ґрунті бідности. В Америці нема такого убожства, а є тепер занепад моралі й етики і є безоглядна погоня за наживою, за грошем. Потішаймо себе, що це тільки проминальна погана епоха.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція зберігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Микола Бараболяк

НОВА АВАНТЮРА С. ГУССЕЙНА

Саддам Гуссейн наробив недавно великого клопоту американській Адміністрації своїми незаповідженими військовими маневрами поблизу кордону Кувайту. Мимоволі напрошувалася думка, що було б великим безглуздям наважитися на такий крок і наразити Ірак на друге, ще більше знищення, ніж у 1990 році. Але не можна не взяти до уваги і арґументу, що С. Гуссейн — людина шалена, неврівноважена, і не можна не готуватися до такої можливости. Річ тільки в тому, що така готовість дуже коштовна, підуть на те мільйони долярів, а з державним бюджетом Америки невесело.

Ця безглузда людина започаткувала була війну з Іраном за мокляки над Евфратом, у якій загинув мільйон іракських вояків. Але ніхто не скаже, що було нерозумно починати війну за Кувайт, коли можна було також передбачити катастрофічний наслідок для Іраку.

Коли Саддам такий газардист-безумець, а до того сатрап, то дивно, що не знайдеться якийсь іракський патріот, який пустив би йому кулю в лоб, або не відбудеться змова патріотичних військовиків, щоб усунути його? Спробую дати відповідь на такі і подібні сумніви.

Саддам Гуссейн не тільки президент Іраку. Він — останній лідер панарабського визвольного руху, і багато арабів його як такого подивляють, хоч не завжди до того признаються. Він наважився ставити опір Америці, яку в арабському світі вважають найзапеклішим ворогом арабів.

Іракці вважають, що головна роля повинна належати арабам. Це вони — нащадки володарів стародавньої Мезопотамії, де вперше зорганізовано понад три тисячоріччя тому правову державу з законами Гаммурабі. Ніхто тоді про те не дбав, але арабський півострів вони мають право вважати своїм колишнім історичним „диким полем", а Ірак — колискою їхнього світу.

Тут — джерело політичних мрій Саддама і деяких політичних кіл Багдаду. Під час і після Першої світової війни муфтій „святого місця" Мекки мав зобов'язання Великобританії за допомогу у війні проти центральних держав стати королем держави арабів. Його зрадили. А щоб втерти йому сльози, Великобританія призначила його синів королями Сирії й Іраку. Сирійські та іракські патріоти розуміли, що тут йдеться про поділ арабського світу, щоб зручніше ним правити, і створили в обох країнах націоналістичну партію Баат.

Ідею з'єднати арабів підхопив президент Єгипту Гамаль Абдель Насер, хоч Єгипет тільки „прижинений" до арабів ісламом. Після його смерти змагання за з'єднання завмерло. Аж появився на політичному овиді Саддам. Він ніколи себе лідером арабів не проголошував, але своїми діями вказував, що він змагає до перемоги арабського світу і визволення з-під нині вже не британської, а американської „опіки".

С. Гуссейн, без сумніву, експансіоніст і тому Вашінґтон трактує його так серйозно. Кувайт — це перший крок втілення Саддамової ідеї щодо приєднання цієї країни. На мапах, де визначено кордони Іраку під час творення цього „королівства", територія нинішнього Кувайту включена до Іраку. Та для Гуссейна істотніше те, що народ Іраку і Кувайту (як і Савдійської Арабії) — той сам. Що, скажімо, волиняни для України, то кувайтці для Іраку. Кувайт — це була спочатку невелика пристань для рибалок. Панував там місцевий шейх, як і в цілій племінній організації арабів. Аж тут забили нафтові фонтани. „Петролеум компані" взяла справу у свої руки, і шейх аль-Сабаг став монархом-сувереном. Накреслено державні кордони і розширена родина шейха стала державою. Кувайт — це родина, де вся влада в руках родини і її прислужників. (Не ліпша ситуація і в Савдійській Арабії, де влада в руках синів, внуків і правнуків шейха Ібн-Сауда). А всі вони більйонери, мультимільйонери. Хоч Господь дав нафту на прожиток населення країни, а не тільки родини шейха.

Цей поверховний огляд ситуації в Іраку „з другої сторони" (чого не знайдете, з відомих причин, в американській пресі) повинен допомогти нам зрозуміти, чому іракський народ „тримається" С. Гуссейна, хоч він не дуже „позитивний" лідер. Тож як повинен реаґувати на його авантюри американський Уряд? Маневри в околиці Басри — це був радше виклик розпуки, заклик припинити врешті заборону експорту іракської нафти і тим матеріяльні терпіння народу. С. Гуссейн виконав усі вимоги ЗСА позбутися агресивної зброї. Тепер вимагається ще визнання незалежности Кувайту як вимогу припинення ембарго, але в такій формі, що і цього не буде досить, бо остаточною метою американської політики є позбутися Саддама. Тож іракці кажуть: „Скасуйте ембарґо, а ми визнаємо незалежність Кувайту!" С. Гуссейн йде, от-

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Шевельов

ДОБРІ І НЕ ТАКІ ВЖЕ ДОБРІ НОВИНИ З ХАРКОВА

I

Не один уже раз я писав на гостинних сторінках „Свободи" про культурне життя українського Харкова. Писав я і про скромну діяльність Друзів Харкова в допомозі великому нашому місту. Від мого останнього виступу сталося й чимало нового. Правда, все так же течуть тихі степові річки через місто, — нагадаю, що їх три і що бачили вони багато — і первісний цілинний степ до середини сімнадцятого століття, і козацько-хліборобську колонізацію, і знесення фортеці, коли зламано татарську небезпеку з Криму, і харківські гостини Сковороди, і заснування університету, і творення слобожанської гілки українського письменства, започаткованої Квіткою-Основ'яненком, і Харківську Громаду шістдесятих років минулого сторіччя з участю геніяльного Потебні, і заснування потужної промисловости, і створення в Харкові комуністичної столиці України, і духовне розп'яття Леся Курбаса, і багато інших подій, від яких чимало залежало і в долі цілої України.

І от перегорнулася цього року ще сторінка в історії міста, і читалася ця сторінка не дуже підбадьорливо. Як знаємо, демократичні й національні групи не здобули виборчої перемоги в Харкові. Одне і тільки одне випливає з цього для нас. Зв'язок з Харковом, допомогу йому, духову й матеріяльну підтримку треба побільшити і активізувати. Поразка в бою не означає поразки в війні. Війна за Харків і в політиці і в культурі, мирна, але вперта, триває.

Свою невеличку ділянку в цьому змаганні мають і Друзі Харкова (ДХ), до яких я належу. Нагадаю, що постали Друзі Харкова пару років тому серед американської української еміграції. Великих капіталів вони не мали і чи матимуть? Але відгук на заклик ДХ був щирий і помічний. Контакти з культурними діячами Харкова — письменниками, науковцями, мистцями, вчителями, видавцями налагоджено многобічні й теплі, а людське тепло важить у людських стосунках не менше, ніж матеріяльна допомога. Але, звичайно, в додаток до цієї останньої. Культурний Харків сьогодні вже добре знає ДХ. Першого року ДХ мали щось шість прохань про допомогу, цього року їх було вже 27. Дві газети в місті писали приязно про ДХ — „Слобідський Край" (єдина україномовна газета міста) і „Харьковские Губернские Ведомости". Телевізія брала інтерв'ю. Коли хтось із членів ініціятивної групи ДХ приїздить до Харкова, він приїздить як до своєї родини (але зазначу: ніхто з групи не приїжджає коштом ДХ. Зібрані гроші з Америки йдуть тільки на культурні потреби міста).

Свою допомогу ДХ розпочали субсидією для журналу „Березіль" (тоді він звався „Прапор"). Був це єдиний літературно-громадський місячник на все Лівобережжя. Допомога ДХ уможливила журналові втриматися в критичний час. Тоді прийшли на допомогу і приватні жертводавці. Журнал вистояв, тримається він і нині. Його шлях не був легкий. Не раз доводилося видавати здвоєні, а то й строєні числа, — обмаль було грошей, бракувало паперу, але журнал ніколи не припинив подиху й не зрікався високої якости друкованого матеріялу; і сьогодні це один з провідних журналів України, матеріяли його цікаві й високоякісні, витримані в доброму тоні, статті свіжі, особливо цікаві й значущі для історії й сучасности Слобожанщини, художні твори як правило вартісні і оригінальні, коло авторів красного письменства — соборно-українське. Приміром, у цьому році одним з осягів журналу був друк прецікавої повісти авторки родом з Буковини — „Землетрус" Софії Майданської.

З підтримом від ДХ видало університетський підручник з історії українського права видавництво „Основа", а видавництво „Око" подарувало нам перший том праць відродженого Історично-філологічного товариства. Свого часу біля колиски цього товариства стояли Потебня і Сумцов, большевицький режим товариство зліквідував, тепер харківські науковці його відновили. Вийшов уже і другий його том, друкується третій, готується четвертий. Присипану попелом руїни українську наукову традицію відроджено.

Не забуто й дитячу літературу. У видавництві „Прогрес" із допомогою ДХ вийшов рясно ілюстрований збірник українських народних казок у формі коміксів. Із шкіл Харкова ДХ стоять у зв'язку з 59-ою.

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Несподіваний концерт М. Стеф'юк: тріюмф

Це небувальщина, про яку ніде ні не чуємо, ні не читаємо, бож ніхто на світі не влаштовує концерту виїмкової оперової співачки, що прославила себе і в „Скалі", без приготування, без повідомлення, без важливої реклями. А така безвідповідальність скоїлась ніде інде, як саме в Ню Йорку. В неділю, 18-го вересня, по Богослужбі в церкві св. Юра, хтось показав мені летючку про концерт нашої примадонни Київської Національної Опери Марії Стеф'юк о год. 2:30 у залі УНДому. Оце була і вся реклями концерту. Більшість людей не читало й летючки. Це виглядало просто, як якийсь несмачний трюк. Але найперше нашу співачку запрошено до Філядельфії заспівати на державному святі. Цей виступ адміністраційно був теж куди більше, як тільки прикрістю. Пляновану зорганізованість і самозрозумілу відповідальність приходиться нашим, навіть суспільникам, чомусь дуже важко сповняти. Воно прикре, але мусить бути сказане. Як же тоді виглядатиме діяспора ще й в очах України?

Крім того, що загально ніхто нічого не знав про концерт славної співачки в Ню Йорку, в той самий час відбувались ще дві інші громадські імпрези. Групка слухачів, що прибули, співачка і піяніст мусіли чекати, нудьгувати, а й хвилюватись, не знаючи що чинити? По довшому часі хтось піддав думку, щоб зачекати аж обі імпрези скінчаться і публіка звідтіль прийде на цей небувалий виступ. І дійсно деякі слухачі прибули пізніше.

Хто побував на цій одноразовій культурно-мистецькій оказії, без найменшого сумніву, не забуде її ніколи. Концерт Марії Стеф'юк — це був спів найдосконалішого артистичного досягнення. Сопрано бо нашої примадонни, як людський чарівний інструмент прекрасного сріблистого кольору, розпоряджає усіма нюансами інтерпретаційної техніки і глибинного душевного пережиття. Голос її засадничо лірико-кольоратурний, тепер набирає характеру дещо драматичного. Треба бути дуже обачною, щоб голос не став пересадно драматичним, бо тоді може грозити йому розбиття чи руйнація. Взагалі голос у фортіссімо належить дуже контролювати, націлюючись не на силу чи гостроту тону, а передусім на його красоту.

Концерт відбувся з дещо скороченою програмою. Проте він був вартісніший від двох-трьох цілісних. Співачка у своїй повній стрункості постаті і краси білявки, в досконалій чорній сукні (пізніше у вишитій) виглядала захватно. Дуже приємно було побачити одного з найкращих наших піяністів Володимира Винницького, як акомпаньятора. Він же незабаром виступить зі своїм фортепіяновим мистецтвом у славній Карнеґі Голл.

Програму започаткував релігійний спів: вічно молоде Моцартове „Алилуя" було проспіване з помітною музикальністю і переконливістю. Не знаю, чому вже на другу точку взяла Марія улюблену повсюди арію Джільди з опери Верді „Ріґолетто"? Голос бо ще замало розспіваний, він мусить бути більше віртуозний. Тому найкраще було б заспівати цю арію на кінці першої частини програми. Проте арія була дуже добре виконана, лише придалося б тут було дещо більше легшого голосового польоту. Як же зате полоняюче, до самого серця діткнулася пісня Степового до Шевченківського тексту „Ой три шляхи". Співачка до вершинности пережила і здраматизувала пісню про братів, що з України на чужину розійшлися. Це мементо для України і всіх нас. Для розваги почули ми жартівливу, шпарку „Ой піду я до млина". Цю блискучу пісню знайдемо на її платівці й у збірці народних пісень в обробці Б. Лятошинського. Перед концертом автор цих рядків попросив співачку виконати зі свого репертуару народну, шемливу „Чотири воли пасу я" в обр. Кос-Анатольського. Її бо співачка вичаровує неперевершено. А Марія уже самочинно вчинила це побажання публічною таємницею, заповідаючи зі сцени, що співає цю пісню на моє прохання. І виявилось, що пісня полонила не лише мене, але і всю публіку, бо спів цей викликав найпротяжніші оплески.

В дальшому була проспівана з репертуару С. Крушельницької подільська „Ой, де ти ідеш" з новим фортепіяновим дострoєм. З кольоратурних перлин виконала співачка ще „Соловейка" Кропивницького та „Соловей і троянда" Кос-Анатольського, де особливо ця друга заблистіла іскрометною принадливістю. Коли йдеться про „А я дівчина Наталка", то її найкраще співати, як наддаток. Вона ж занадто популярна.

В кінцевій, народній „А хто іде? Кум до куми", то тільки в одній стрічці дала примадонна майже ідеальний зразок всеохоплюючої не тільки вокальної інтерпретації, але й ілюстративної міміки обличчя, а навіть порухів всієї її постаті.

Публіка була захоплена й очарована як голосом, так і особистістю нашого репрезентативного сопрано. Деякі домовляння відбулись уже щодо повороту співачки на наступний, індивідуальний концерт, де нагоду почути її матимуть не лише деякі щасливці, але і всі звеличники культури і виїмкового сольоспіву.

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Волчук

ОСЬ ТАКА ТО НАША УКРАЇНА...

II

Незвичайне враження справляє заповідник „Козацькі могили" в Берестечку, де вже немає ні замку, ні фортеці, а тільки чисте поле з самітнім чорним монументом групи козаків на місці трагічної поразки Хмельницького у битві з поляками в 1651 р. Тут, у багнах Пляшівки, загинули сотні козаків, і знайдені там черепи і кістки поховані тепер під спеціяльно збудованою церквою-мавзолеєм, до якої провадить підземний коридор. Велике Розп'яття, що розмальоване над іконостасом у зовнішній фасаді церкви, далеке кування зозулі і безліч чорного гайвороння, що злітає над високими кронами дерев, — все це наводить якийсь особливий, тужливий настрій.

Карпати, з їх лагідними верхами, що затінені височенними смереками, дерев'яні церковці, легендарний камінь Довбуша біля тунелю, що веде на Ворохту, — це знов інший світ, а для багатьох з нас ще й світ пластових таборів чи рідношкільних осель нашої юности. Так хотілося б тепер бодай на часок відірватися від людей і помандрувати знову самітною лісовою стежкою, де ростуть папороті і пахне живицею, і на соняшній поляні зустріти от-такого „правдивого" гуцула в кожушку і постолах, що пасе вівці. На жаль, ці постоли, кептарі, топірці, закосичені капелюшки та червоні смушкові запаски, що були колись частиною щоденного одягу і надавали тому куточкові України такої мальовничої унікальности — вже перевелися. Село уподібнилося до міста. Гуцульщина стала черговою групою „районів". На щастя, не затратилося те незвичайне народне мистецтво — різьблені тарілки, касетки, свічники, топірці і все, чого душа запрагне, — що процвітає тепер на базарах у Косові чи Яремчі і продається не раз просто з рук мистця.

По дорозі оглянули ми безліч церков і соборів — різного віку, стилю і розпису, від найстарших соборів — Софійського в Києві (1037) і Спаського в Чернігові (1036), через дерев'яну церковцю в Рогатині, з якої забрано в турецький ясир (1520) Настю Лісовську — Роксоляну, пізнішу султаншу, до чепурних гуцульських з різьбленим інтер'єром і однієї з найновіших (1914) — Георгіївської церкви в Берестечку з її іконостасом, збудованим під арками і відкритим небом, для якої взагалі нема аналогії в архітектурі. Народ горнеться до своїх церков, заповняє кожний їх куток вишивками, святить віночки.

Перетявши Західню Україну, опинилися ми на останньому для нас з ланцюга бастіонів — Білгороді Дністровському. Це вже південна Басарабія і одна з найбільших фортець, облита Дністровим лиманом, де проживали наші предки, уличі і тиверці, і де поблизу відкопано залишки грецької колонії Тіри.

Вздовж шляхів, особливо в Західній Україні, що крок — нові житлові будиночки, незакінчені ще цегляні церковці, хати, прикрашені вигадливими орнаментами, з невеликими городчиками, в яких розкішні кущі троянд або коричневих флоксів чи плющу, що пнеться темнофіолетними келихами квітів аж під дах, або понад „капличками", що служать за входові хвіртки. Коли спитати, чим вирощувати такі пишні квіти, то відповідь одна: „В нас тільки землею та сонцем". Інколи на дахах, а частіше на придорожніх стовпах, — величезні гнізда, над якими кружляють ширококрилі чорногузи.

А попри автостради спокійно пасуться корови, їм теж прислуговує право першенства, коли треба переходити дорогу чи в задумі або іншій потребі затриматися перед самим автобусом. А далі — безмежні поля чорнозему, колгоспні, неділені, на яких хвилює неспіле ще збіжжя, з оазами синіх волошок і червоних маків, за якими ми так залюбки полювали в дитинстві, зникаючи з головою в житах. Тут і там сушиться сіно, поскладане майстерно в копички, біля невеличких ділянок трудяться жінки. Ніде не видно машин чи взагалі якоїсь „техніки", про яку так голосно співалося за большевиків. Траву — навіть по міських парках — і далі косять косою, а жінки на Поділлі жатимуть серпами, бо, мовляв, збіжжя висиплеться, поки дочекаєшся своєї черги за комбайном.

Самі автостради, якими ми проїжджали, — не найкращі, тому й швидкість на них поміркована і треба не раз „накладати" дороги, щоб дістатися до місця призначення. Так, подорож автобусом з Чернівець до Одеси забрала нам 15 годин (два водії), бо треба було зразу повертати на Вінницю і Умань, а щойно потім на південь. Очевидно, пряма дорога через Молдову була б куди догідніша, але там справа перевірок і пашпортів надто скомплікована.

В Одесі надіялися ми на відпочинок, та вийшло інакше. Тим разом несподіванка політична.

Ніколи не забуду „довгого обличчя" провідниці Софійки Геврик, коли вона з'явилася на порозі нашої кімнати і погребовим голосом заявила: „Кучма виграв". Ані чистенький люксусовий корабель з двома охолодженими барами, із знаменитим харчем і елегантною обслугою ресторану, ані „привітальна зустріч" з капітаном і фолкльорні концерти кожного вечора, чи навіть плян самої круїзи, що обіцювала багато цікавого, — не змогли зайняти нашої уваги чи відвернути почувань розчарування від такого раптового для нас повороту справ. Ще тільки кілька днів тому, будучи в Івано-Франківському, ми прислухались в телебаченні до дебатів і пресових конференцій обох кандидатів на президента, в яких так виразно переважала поява Л. Кравчука з його вичерпними продержавницькими і прозаконними настановами понад короткими, нервовими і майже зневажливими відповідями Л. Кучми російською мовою, навіть українськомовним журналістам. Нас, звичайних „діяспорників", вражало саме це останнє найбільше: як може кандидувати на президента України людина, що вже в своїй передвиборчій кампанії обіцює зробити „російську мову офіційною", що сам послуговується цією мовою, яка впродовж століть була засобом і символом загарбницької політики Москви, що довела цілу націю до духової і матеріяльної руїни. Невже ж тепер новий президент почне „леґалізувати" той невідрадний мовний стан, що створився в країні та шукати ще й нових доріг для „ближчих взаємин" та „тісніших зв'язків" з Росією? Брався сором за самих себе і мимоволі насувалося питання: що тепер казатимемо нашим дітям, у школах українознавства, молодечих організаціях?

(Продовження буде)

Ансамбль, що співає новою методою

Людина може співати як птах у повному розумінні цих слів — в цьому переконаний випускник вокального факультету Донецької консерваторії, а сьогодні керівник юнацького ансамблю української музики при Донецькому обласному палаці дитячої та юнацької творчости Павло Тютюнник, який понад 12 років веде дослідницьку роботу з питань бельканто.

„Продовж цих літ, — сміється Павло, — думав над рішенням цієї загадки 24 години на добу. Скільки спеціяльної літератури опрацьовано, скільки записів видатних співаків прослухано і проаналізовано, скільки експериментів на собі, своїх товаришах-вокалістах, а протягом останніх п'ятьох років на своїх учнях було проведено“.

І ось нарешті зусилля дали результати: випрацьовано оригінальну методу постановки голосу.

Як відомо, птах має дві гортані: першу — у горлі, а другу — у грудях, співає він саме тією, що у грудях. Старим італійським маестро вдалось, на думку П. Тютюнника, включити в роботу саме нижню гортань („пташину“).

Не один раз в історії українського вокалу було зроблено спробу створити свою оригінальну українську вокальну школу. Серйозні спроби робились О. Мішурою, М.Мікішею та іншими. На сьогодні маємо ще одну спробу, і — хто зна?

В основі нової методи — не менш оригінальна ідея, що поєднує двох вчених-медиків: Грузинова і Роботнова. Прийшли і практичні наслідки. Ансамбль української музики „Чарівна пісня“ став лавреатом багатьох конкурсів, вокальна група ансамблю є лавреатом першої премії регіонального туру всеукраїнського фестивалю „Таланти твої, Україно“, солістки ансамблю Світлана Маковецька та Олена Іванова — кращі серед вокалістів цього ж фестивалю: інструментальна група ансамблю (а треба сказати, що ансамбль складається з вокальної та інструментальної груп і всім цим керує і навчає співу та гри на інструментах все той же П. Тютюнник) стала лавреатом першої премії серед інструментальних ансамблів, а сопілкар ансамблю Володя Личаченко став лавреатом серед солістів-інструменталістів.

У лютому цього року ансамбль виборов найвище звання „зразкового художнього колективу“. Комісія з Києва була вражена високим художнім та професійним рівнем ансамблю.

Ансамбль „Чарівна пісня“ виконує пісню „Ой, у лузі червона калина“.

Солісти ансамблю Олексій Джуль та Інна Гвоздь як надзвичайно обдаровані отримали винняткові права і у 15-літньому віці стали учнями вокального відділу Донецького музичного училища. Завдяки новій методі П. Тютюнника хлопці та дівчата у 13-14 років за рік навчання стають на рівень студентів-вокалістів консерваторії.

І все б не погано, та не буває, як кажуть, без тієї ложки дьогтю. Потрібні інструменти, потрібні костюми, а тепер ще й декорації, бо є мета створити на основі ансамблю театр української пісні, а при ньому ще й вокальну студію.

Коли виборювали звання „зразкового“, запросили на концерт понад 10 потенційних спонзорів: різні солідні підприємства, банки тощо; але, мабуть, погано просили, бо всі дуже запевняли, що прийдуть, та майже ніхто не з'явився з „донецьких меценатів“.

„Ну, що ж, — зітхає П. Тютюнник, — треба працювати ще краще робити свою справу і, якщо на те воля Божа, поміч прийде звідти, звідки часом і не ждеш. Будемо вірити й сподіватися“.

Якщо хтось з читачів зацікавився цим ансамблем, або оригінальною вокальною методою його керівника, напишіть — обов'язково отримаєте відповідь.

Адреса: 340086, м. Донецьк, Артема 46, Палац Дитячої та юнацької творчости, ансамбль „Чарівна пісня“, Тютюннику П.

Володимир Білецький,
голова Донецького Обласного Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка.

Несподіваний концерт...

(Закінчення зі стор. 2)

По концерті в Ню Йорку: сопрано М. Стеф'юк, піяніст В. Винницький і музичний критик Т. Терен-Юськів.
(Світлив Я. Кулинич)

Нова...

(Закінчення зі стор. 2)

же, й на таке, щоб полегшити ситуацію, хоч це нелегко Іракові зробити. Уявімо собі на мить, що біля Ужгороду забили величезні фонтани нафти. Могучі світу проголосили ужгородський район незалежною державою. Чи легко було б Україні визнати таку незалежність „ужгородської держави", коли там живуть їх земляки, той же народ? Та й ще до того дозволено місцевому вожакові стати більйонером за послуги ворогові.

ЗСА насаджують демократію і „обранців народу" на всяких гаїтях і панамах, а там — диктатури теократичної родинної монархії у Савдійській Арабії та Кувайті. Та як довго зможе втриматися таке на арабському півострові? Серед 18 мільйонів населення Савдійської Арабії зростає у процесі індустріялізації освічена і робітнича верства, а це „мементо" для яких 25,000 осіб королівської родини, яка тримає там владу.

Прем'єр-міністер Ізраїля Іцак Рабін випереджує політику ЗСА, коли поступово змагає до замирення з арабами, за що він, Ясір Арафат і Шимон Перез одержали Нобелівські нагороди миру. Чи не час і ЗСА мати більш далекосяжну політику на Близькому Сході, яка включає і стосунки з Іраком, чи не єдиним заборолом проти іранської агресивности?

Коли пишу ці рядки, дивізії Іраку почали відступати від кордонів з Кувайтом. Добра нагода для ЗСА проголосити перемогу (це з уваги на листопадові вибори!) і не перетягувати струни з Іраком. С. Гуссейн, який би він там не був, не вічний, а ненависть іракських арабів нерозумно розпалювати, випробовуючи їх терпіння. Не треба мститись на них за те, що вважають Кувайт частиною держави і нації і обурюються за експлуатацію народного багатства однією родиною шейхів та в користь закордонного капіталу. З'єднані Стейти Америки навіть з тим не криються, що їх охороняє статус кво в Кувайті і Савдійській Арабії у зв'язку з „національними інтересами" ЗСА.

РУМУНСЬКА ПОЛІЦІЯ затримала групу контрабандистів, які намагалися перевезти через румунський кордон в Західню Европу сім кілограмів збагаченого урану. Серед заарештованих є доє колишніх совєтських військовиків, двоє молдаванів і декілька румунів. Майор поліції Харлямпій Неда сказав на пресовій конференції, що радіоактивні матеріяли вивозять з Росії. Румунські експерти визнали, що виявлений митниками уран є придатний для виготовлення ядерної зброї. З кінця 1992 року румунська поліція арештувала 60 контрабандистів і конфіскувала в них 230 кілограмів збагаченого урану.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ дослідами, проведеними Крайовим центром контролі та запобігання поранень, смертність чоловіків юнацького віку від 15 до 19 років збільшилась на 154 відсотків у роках 1985-91. Майже 97 відсотків усіх вбивств приписують пострілам з ручної зброї. Д-р Марк Розенберг, директор згаданого центру, підкреслює, що ці вбивства чи самогубства епідемічного маштабу є спричинені безумовно пістолями і крісами.

У Києві...

(Закінчення зі стор. 1)

Шеп, взглядно його організація „Думки про віру“, що вже стільки допомагала в розбудові шкільництва в Україні, дала фінансову допомогу, що уможливила гідне переведення такої міжнародної наради. До цього причинилися також, як підкреслює І. Раковський, заступник міністра внутрішніх справ України Олександер Іщенко, що був головою Організаційного комітету, та члени цього комітету: сенатор з Іллиної Володимир Дудич, капітан Андрій Дурбак, Микола Негода, полк. Сергій Безручко, полк. Григорій Омельченко, Василь Дідик, Анатолій Грищенко і координатор цілої конференції Володимир Луців та, розіміється, її ініціятор полк. І. Раковський.

Для вжитку учасників видано програму в українській та англійській мовах, як теж кінцеві резолюції. Спонзорами були університет Іллиной і Норт-Вестер університет з уваги на це, що конференція мала науково-практичний характер.

Переглядаємо багату програму, численні доповіді, які були виголошені впродовж тих чотирьох днів і питаємо нашого інформатора, який практичний наслідок дасть це зібрання. Доповідаємося, як він з переконанням каже, що у практиці буде далі іти програма вишколу правоохоронних органів України в ЗСА, ФПІ нав'язує практичну співпрацю із Службою Безпеки України, а директор цієї агенції в ЗСА відбув вже офіційну візиту в цій справі в Україні. На конференції в Києві були також представники американської поліції, які дуже зацікавлені допомогою у виробленні „робочого пляну дії“, на близьке майбутнє.

Полк. І. Раковський уважає, що це незвичайно позитивне явище, що саме така молода держава як Україна, яка відчуває сильно у себе зріст організованої злочинности, взялася за влаштування такого численного зібрання, яке участю 36-ох держав перейшло усі сподівання. Рішення учасників , що саме Україна має бути координатором загальної боротьби зі злочинністю та господарем чергової конференції — це також неабиякий конкретний успіх.

З прикрістю, однак, завважує І. Раковський, що хоча на відкриття конференції у Києві були запрошені всі українські церкви в Україні, прибули лише представники УПЦеркви і лютеранської, а на превеликий жаль не було нікого із представників УКЦеркви. Він висловив надію, що може два нові єпископи УКЦ зрозуміють важливість співучасти Церкви у боротьбі зі злочинністю і включаться в неї активно.

Глен Спей, Н.Й. – Тут, на оселі „Верховина", відбулися Ювілейні загальні збори УСЦАК, в яких взяло участь 26 делегатів і делегаток, що репрезентували українські спортові осередки: Нюарку, Ню Йорку, Йонкерсу, Пассейку, Торонто, Рочестеру, Дітройту і Філадельфії.

Збори відкрив уступаючий голова М. Стебельський, який привітав присутніх й після цього відчитав привіти від УАСТ „Львів" Клівеленд, співосновника УСЦАК д-ра Е. Жарського і В. Борзова, голови НОК і міністра молоді і спорту України.

В цьому привіті В. Борзов, між іншим, написав: „Національний Олімпійський К-т України щиросердечно вітає учасників Загальних зборів з нагоди 40-ліття УСЦАК. Радіємо з того, що ваша організація має чималі здобутки у розбудові спортивного життя серед українських громадян Америки і Канади, свято береже і примножує звичаї та спортивні традиції народу України, гартує молодь. Високо оцінюємо ваш вклад у становленні Олімпійського руху в Україні, зокрема фінансову підтримку, що дозволило в короткий термін одержати міжнародне визнання національним спортивним федераціям. Тісна співпраця НОК України з УСЦАК допомагає долати чималі труднощі нашого становлення, дозволяє вирішувати чимало питань, пов'язаних з підготовою та участю спортсменів з України в Олімпійських Іграх в Атланті. Ми будемо активно працювати над дальшою розбудовою Олімпійського руху в Україні, дбатимемо про те, щоб частіше майорів прапор і звучав гімн нашої батьківщини на спортивних аренах світу."

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулися ювілейні збори української спортової централі

Передав привіт теж віцепрезедент НОК України В. Кулик.

Після цього голова згадав основніші факти з історії централі. Після прийняття порядку зборів, ведення перейняла вибрана Президія в складі: Р. Куціль – голова, О. Скоцень – заступник і д-р О. Попович – секретар. Слідували звіти уступаючих членів Управи, ланкових і голови. Із обширних і докладних звітів виходить, що діяльність Управи проходила на двоторових відтинках, тобто на теренах делегатур в діяльних ланках, як теж на полі відродження спорту в Україні, про яку згадав в своєму звіті В. Борзов. Проведено між українським громадством збірку жертв, оформлено і удокументовано її, публіковано висліди її в „Спортивних Вістях", „Свободі", подавано звіти для жертводавців про фінансування багатьох проєктів і зокрема про реєстрації 40-ка федерацій України в міжнародних федераціях, які мають свої осідки в Англії, Франції, Швайцарії, Люксембурзі, Швеції і інших країнах світу. Завдяки цим реєстраціям Україна швидше вийшла на міжнародну спортивну арену. Відрадно, що провід УСЦАК вміло й влучно розпоряджав зібраними фондами, видаючи суми на найбільш пекучі потреби і головно, прямо на адреси окремих міжнародних федерацій, завдяки чому заощаджено дорогий час і гроші. Фонд відродження спорту в Україні залишається дальше чинний, з якого, якщо далі будуть напливати пожертви, Провід УСЦАК буде піддержувати важливі проекти і, по можливості, участь збірної України в Олімпіяді в Атланті.

З дальших звітів делегатур і ланкових УСЦАК виходить, що крім деякого занепаду наших спортових осередків, можна віднотувати і позитивні факти росту, чи радше відновлення й поширення спортової активности, почав діяти новий спортовий осередок СК СУМ „Карпати" у Виппані, Н. Дж., відновлює свою спортову діяльність СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, поширює свою діяльність УСВТ „Ч.Січ", (почала діяти жіноча футбольна дружина), відроджується діяльність УСТ „Черник" Дітройт, поширюється активність спортових гуртків в провінції Онтаріо, Канада. Про успішні турніри і першенства звітували: Ю. Савчак – теніс, Марійка Бокало – плавання, Х. Процюк – відбиванка. Одначе деякі відмітили аномалію, коли деякі наші спортові осередки, залягаючи із вкладками до централі по два і більше років, висилають своїх спортовців на першенства УСЦАК. Прикро теж було присутнім сприйняти відсутність ланкових футболу і лещатарства і через те не дізналися про стан справ в цих ланках. Таким ігноруванням своєї спортової установи ці спортові діячі не приносять собі слави, ані авторитету.

Останнім звітував голова – М. Стебельський, який вичерпно доповнив попередніх звітодавців та подав цікаві факти з перебігу співпраці з найвищими спортовими чинниками в Україні. По закінченню звітувань відбулась обширна, цікава й ділова дискусія. Поодинокі дискутанти рівночасно подавали цінні думки й пропозиції щодо дальшого розвитку праці й діяльности УСЦАК. На пропозицію Контрольної комісії, що її подав голова Я. Петрик, збори уділили абсолюторію уступаючій Управі з признанням.

Слідувала пропозиція Номінаційної Комісії, яку відчитав її голова д-р І. Сєрант. На чергову дворічну кадецію збори вибрали Управу в складі: М. Стебельський – голова, І. Ісаїв, Я. Коваль і В. Кізима – заступники, Р. Пиндус і Х. Процюк – секретарі (україномовний і англомовна), О. Напора – фінансовий, Р. Глушко – організаційний, О. Твардовський – пресовий, Ф. Щеснюк, Х. Шалай – члени; ланкові: Ю. Савчак – теніс, М. Бокало і Л. Бокало – плавання, Оксана Лотоцька – відбиванка, М. Паливода – футбол, д-р О. Попович – шахи, О. Колодій і Ю. Тарасюк – легка атлетика, Василь Тараско – бейзбол; Контрольна комісія: Я. Петрик, Т. Гошко, Стефа Бренич; рада УСЦАК: Р. Куціль – голова, д-р Е. Жарський, мгр. Є. Гановський, д-р І. Сєрант, інж. М. Шмігель, О. Скоцень.

Увечері по закінченні Загальних зборів відбувся товариський коктейл і пізніше скромний банкет, в часі якого відбулася церемонія вручення ювілейних плякет і медалів слідуючим заслуженим для УСЦАК діячам: д-рові Едвардові Жарському, Романові Куцілеві, Володимирові Кізимі, Романові Глушкові, Олександрові Скоценеві, Ярославі Петрикові і Іванові Росулові. Церемонію проводив М. Стебельський при асисті заступників І. Ісаїва, Я. Коваля і В. Кізими.

В часі тієї церемонії короткі автобіографії заслужених діячів подав пресовий референт О. Твардовський. Привіти в часі банкету виголосили: Іван Олексин від Українського Братського Союзу і Ярослав Ґавур від Управи оселі „Верховина". Гумором розважав гостей Ярослав Коваль з Торонто.

В загальному, так Загальні збори, як і скромне відзначення 40-річчя УСЦАК, пройшли вдало, усі учасники серйозно і відповідально відмічували осяги та невдачі, більшість вказували конструктивні шляхи, якими вони вважають треба крокувати до бажаної цілі. Усі висловлювалися за зміцнення централі і можливого поширення активності в інших ділянках спорту.

Учасники Ювілейних зборів поїхали до домів задоволені і з оптимізмом та надіями, що і на терені УСЦАК вже почався процес відродження спорту так, як це проходить в Україні. Вони сподіваються, що до цього процесу скоріше чи пізніше приєднаються й ті українські спортові осередки, які покищо без серйозних причин знайшлися поза рамками мережі УСЦАК.

Автобіографії відзначених діячів УСЦАК будуть поміщені в 31-му числі журналу „Наш Спорт", який вийде з друку наприкінці грудня цього року.